

Številka: 35409-149/2023-2

Datum: 5. julij 2023

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi 38.b člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22 in 18/23), 77. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10; v nadaljevanju: ZVO-2) in 101.b člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10, v nadaljevanju: ZON), na zahtevo Ministrstva za naravne vire in prostor, v postopku ugotavljanja obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov, naslednjo

ODLOČBO

- 1. V postopku državnega prostorskega načrtovanja za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja – Metlika – Ljubljana na odseku Novo mesto – Ivančna Gorica je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje.**
- 2. V postopku iz prejšnje točke ni treba izvesti presoje sprejemljivosti na varovana območja narave.**
- 3. V tem postopku ni bilo stroškov.**

Obrazložitev

I.

(Vloga in predmet postopka)

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (v nadaljevanju: ministrstvo) je dne 20. 6. 2023 prejelo dopis Ministrstva za naravne vire in prostor, Direktorata za prostor in graditev, ki ga v tem postopku zastopa Ana Vidmar, vodja Sektorja za državno prostorsko načrtovanje, št. 35008-3/2022-2550-57 z dne 12. 6. 2023: »Državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo železniške proge št. št. 80 državna meja – Metlika – Ljubljana na odseku Novo mesto – Ivančna Gorica, Vloga za pridobitev odločitve o potrebi izvedbe postopka celovite presoje vplivov na okolje».

V vlogi je navedeno, da v skladu s tretjim odstavkom 298. člena ZUreP-3 poteka priprava državnega prostorskega načrta na podlagi Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-2) in da je bila dne 31. 5. 2022 na [spletnih straneh ministrstva](#) javno objavljena pobuda za pripravo državnega prostorskega načrta. Na podlagi šestega odstavka 84. člena ZUreP-2 so bili dne 26. 5. 2002 nosilci urejanja prostora, ki sodelujejo pri celoviti presoji vplivov na okolje, pozvani, da skupaj s konkretnimi smernicami podajo tudi mnenje, ali je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, predlagajo obseg in natančnost informacij, ki morajo biti vključene v okoljsko poročilo ter jih hkrati posredujejo tudi na Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Sektor za okoljske presoje. Rok za podajo mnenj je potekel 30. 6. 2022.

Vlogi so bila priložena mnenja, ki so jih izdali:

- Ministrstvo za zdravje, št. 354-121/2022-5 z dne 28. 6. 2022, z mnenjem in smernicami Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 350-142/2021-4 (256) z dne 28. 6. 2022;
- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, št. 35400-354/2022-2550-2 z dne 24. 6. 2022;
- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, št. 35600-144/2022-2550-3 z dne 5. 7. 2022, z dopisom Zavoda RS za varstvo narave, OE Novo mesto, št. 3563-0020/2022-2 z dne 30. 6. 2022 in naravovarstvenimi smernicami iz junija 2022;
- Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode, št. 35004-6/2022-2 z dne 7. 7. 2022;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. 3400-27/2022/4 z dne 21. 3. 2023;

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za hrano in ribištvo, št. 350-2/2022/95 z dne 8. 11. 2022, s smernicami Zavoda za ribištvo Slovenije, št. 4200-7/2022-7 z dne 7. 11. 2022;
- Ministrstvo za kulturo, št. 35002-15/2022-3340-7 z dne 26. 7. 2022 in št. 35002-15/2022-3340-15 z dne 28. 7. 2022.

Predmet državnega prostorskega načrta je nadgradnja železniške proge v dvotirno, elektrificirano progo skupne dolžine 43,94 km, kar pomeni skrajšavo proge za 1,5 km od ŽP Birčna vas ter do ŽP Ivančna Gorica. Eden od ciljev je tudi dvig hitrosti potniških vlakov nad 100 km/h s sedanjih 60-75 km/h.

Predvidene so naslednje prostorske ureditve:

- a) nadgradnja obstoječe proge v dvotirno in elektrificirano z večjimi deviacijami na določenih odsekih/delih, kjer elementi obstoječe proge niso primerni;
- b) elektrifikacija celotne proge in gradnja novih elektronapajalnih postaj (ENP) Mirna Peč in Radohova vas;
- c) nadgradnja zgornjega in spodnjega ustroja obstoječega tira, deviiiranje na posameznih odsekih za zagotovitev višjih projektnih hitrosti ter v drugi fazi gradnja vzporednega tira na celotnem obravnavanem odseku;
- d) nadgradnja signalno varnostnih telekomunikacijskih (SVTK) naprav na celotni progi in uvedba daljinskega vodenja prometa;
- e) nadgradnja vseh obstoječih potniških železniških postaj (PŽP) in železniških postajališč v dolžino peronov 150 m, ukinitvev nekaterih obstoječih postajališč ter vzpostavitvev novih, posodobitev objektov in območij postaj, varen izvennivojski dostop potnikov do peronov, kolesarnica, dovoz z lokalnimi avtobusi (avtobusno postajališče) in ureditvijo parkirnih mest P+R. Na postajališčih pa se uredi nadstreške oz. zavetišče za potnike;
- f) nadgradnja tovornih železniških postaj za spodbuditev preusmerjanja tovornega prometa s cest na vlake, prestavitvev nekaterih tovornih železniških postaj in vzpostavitvev novih;
- g) nadomestna izvennivojska križanja cest, kolesarskih in pešpoti z združevanjem in ukinjanjem sedanjih nivojskih prehodov;
- h) gradnja in rekonstrukcija izvennivojskih dostopov na železniških postajah, in s tem povezana preureditvev cestnega omrežja, nadgradnja z ustreznimi signalno varnostnimi napravami.

II.

(Določbe predpisov)

Po 77. členu ZVO-2 je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta ali njihovih sprememb (v nadaljnjem besedilu: plan), ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države za področje urejanja prostora in za področje prometa, če:

1. predstavlja okvir za presojo vplivov na okolje, ali če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu s tem zakonom.

Obveznost te presoje se ugotavlja v skladu z določili Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2). V prilogi 1 te uredbe so navedeni posegi v okolje, ko gre za prometno infrastrukturo, in sicer:

- presoja vplivov na okolje je obvezna, ko gre za daljinske železniške proge mednarodnega ali nacionalnega pomena (F.1),
- presoja vplivov na okolje obvezna, če se v predhodnem postopku ugotovi, da bi poseg lahko imel pomembne vplive na okolje (prvi odstavek 3. člena zgoraj citirane uredbe), ko gre za druge železniške proge dolžine 10 km ali več (F.1.1) ali za nadgradnjo ali rekonstrukcijo železniške proge v dolžini 15 km ali več, s katero se doseže povečanje zmogljivosti prometa za 20 % ali več ali povečanje največje hitrosti za 20 % ali več (F.1.2).

2. če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave.

Po 101. členu ZON je treba za vsak plan ali spremembo plana, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni državni organ ali pristojni organ samoupravne lokalne skupnosti, tudi za področje ribištva, ki bi lahko pomembno vplival na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje sam po sebi ali v povezavi z drugimi

plani, izvesti presojo sprejemljivosti njegovih vplivov oziroma posledic glede na varstvene cilje teh območij. Oceno o sprejemljivosti vpliva oziroma posledicah plana na ta območja da ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku celovite presoje vplivov na okolje.

Po 101. a členu ZON ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku preverjanja planov, za katere je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje, določi plane, za katere je treba izvesti presojo sprejemljivosti. Za plane, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, se štejejo plani:

- ki obsegajo ta območja ali bi izvedba plana lahko na njih vplivala,
- s katerimi se določajo ali načrtujejo posegi v naravo iz prve in druge alineje prvega odstavka 101.d člena tega zakona.

101. d člen ZON določa, da minister zaradi določitve planov in posegov v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje, določi posege v naravo,

- ki lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- za katere je treba še preveriti, če lahko pomembno vplivajo na varstvene cilje teh območij,
- ki ne morejo pomembno vplivati na varstvene cilje teh območij.

Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11) določa vsebino in podrobnejšo metodologijo presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na zavarovana območja, posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvenega območja, ter posege v naravo, ki lahko pomembno vplivajo na ta območja. Ti posegi so navedeni v prilogi 2 citiranega pravilnika, po posameznih območjih rabe prostora, med drugim (za območja prometne infrastrukture):

- gradnja železniške povezave
- razširitev železniške povezave
- gradnja spremljajoče železniške infrastrukture
- gradnja mostu ali viadukta
- gradnja predora.

Ministrstvo, pristojno za okolje, sprejme odločitve o obveznosti izdelave presoje sprejemljivosti planov in sprejema druge odločitve v postopku celovite presoje vplivov na okolje na podlagi mnenj organizacije, pristojne za ohranjanje narave.

Po 115. in 116. členu ZON naloge organizacije, pristojne za ohranjanje narave, opravlja Zavod RS za varstvo narave.

3. če ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, oceni, da bi lahko izvedba plana pomembneje vplivala na okolje.

Merila za ocenjevanje verjetnih pomembnejših vplivov plana na okolje so določena z Uredbo o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. l. RS 9/09).

Kot sledi iz 5. in 6. odstavka 77. člena ZVO-2, pripravljavec plana pred začetkom njegove priprave ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja, pošlje obvestilo o svoji nameri, ministrstvo pa odloči o tem, ali je treba za plan izvesti celovito presojo vplivov na okolje, pri čemer se o tem predhodno posvetuje tudi z ministrstvi in organizacijami, pristojnimi za področja, na katera bi plan lahko pomembno vplival.

Ministrstvo z javnim naznanilom na osrednjem spletnem mestu državne uprave obvesti tudi javnost, ali bo za plan izvedena celovita presoja vplivov na okolje.

III.

(ugotovitve postopka)

Ministrstvo je proučilo vlogi priloženo gradivo (pobudo) in mnenja nosilcev urejanja prostora in ugotovilo:

- z DPN se ne določa ali načrtuje izvedba posegov v okolje, navedenih v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, za katere je obvezna izvedba presoje vplivov na okolje, se pa načrtuje poseg, za katerega se obveznost presoje vplivov na okolje ugotavlja v predhodnem postopku, saj načrtovana nadgradnja železniške proge meri več kot 15 km, z njo pa se načrtuje tako povečanje zmogljivosti prometa (tovornega in potniškega) in povečanje hitrosti (F.1.2).

- DPN posega v varovana območja narave – območja Natura 2000, in sicer: Krka s pritoki SI3000338, Vrhtrebnje-Sv. Ana SI3000057 in Trebnje SI3000382. Kot sledi iz vlogi priloženih mnenj in smernic Zavoda RS za varstvo narave, se presoja sprejemljivosti na varovana območja narave za DPN ne zahteva. Tudi ministrstvo ocenjuje, da načrtovane nove prostorske ureditve ne bodo bistveno posegle v varovana območja narave in ugotavlja, da presoje sprejemljivosti ni treba izvesti, kot sledi iz 2. točke izreka te odločbe.
- Na podlagi drugega odstavka 77. člena ZVO2 celovita presoja vplivov na okolje za DPN zato ni obvezna.
- Na podlagi mnenj MKGP, DRSV, MZ in MK bi bilo treba celovito presojo vplivov na okolje izvesti zaradi ocenjene verjetnosti pomembnih vplivov izvedbe DPN na okolje, ob upoštevanju predpisanih meril, in sicer zaradi:
 - a) značilnosti DPN, zlasti:
 - DPN je podlaga za izdajo gradbenega dovoljenja v skladu s predpisi, ki urejajo graditev in s tem predstavlja podlago za izvedbo posega v okolje;
 - DPN neposredno vpliva na namensko rabo prostora, ki se sicer določa z občinskimi prostorskimi načrti, tako da določa usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč v občinskih prostorskih izvedbenih aktih in prostorske izvedbene pogoje za druge posege v prostor v tem območju;
 - DPN je pomemben zaradi doseganja ciljev Strategije razvoja prometa v RS, ki vključujejo tudi okoljske vidike;
 - V tej fazi načrtovanja posega se odloči tudi o načrtovanju v variantah (študija variant) in določi (izbere) najustreznejšo varianto;
 - b) značilnosti vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov DPN, zlasti:
 - vplive izvedbe DPN je treba presojati skupaj z vplivi nadgradnje celotne železniške proge na relaciji Ljubljana- Metlika;
 - železniška povezava se pri Metliki nadaljuje do Karlovca, zato ni izključena verjetnost čezmejnih vplivov na ozemlju Hrvaške;
 - višje potovalne hitrosti in večja gostota prometa pomenijo povečano tveganje za zdravje ljudi ali za okolje (zaradi morebitnih nesreč);
 - pri izvedbi DPN bodo lahko nastale večje količine gradbenih odpadkov, za katere je treba predvideti ustrezno ravnanje;
 - z nadgradnjo žel.proge se bodo prekinile mnoge obstoječe prometne povezave in vzpostavile nove (npr. za lokalni promet, pešce, gospodarjenje z gozdovi in obdelavo kmet.zemljišč);
 - c) pomena in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta, zlasti ob upoštevanju:
 - načrtovane prostorske ureditve segajo v številne naravne vrednote, gozd s posebnim namenom, arheološke ostaline in kulturno dediščino;
 - intenzivnost rabe prostora se bo s povečanim prometom na progi povečala, s tem pa tudi njegove okoljske obremenitve (zlasti hrup),
 - škodljivega delovanja voda (npr. poplavna in erozijska območja),
 - vplivov na območja ali krajine s priznanim varstvenim statusom na nacionalni ravni, na ravni Evropske skupnosti ali na mednarodni ravni.

Na podlagi 3. odstavka 77. člena ZVO-2 je celovito presojo vplivov na okolje zato treba izvesti, kot sledi iz 1. točke izreka te odločbe.

IV.

Ministrstvo je bilo z vlogo iz I. točke pozvano, da hkrati z izdajo te odločbe določi tudi obseg in natančnost informacij, ki morajo biti vključene v okoljsko poročilo.

Ministrstvo ugotavlja, da določanje obsega in natančnosti informacij, ki morajo biti vključene v okoljsko poročilo, ni upravna stvar, saj v tem primeru ne gre za odločanje o pravici, obveznosti ali pravni koristi fizične ali pravne osebe oziroma druge stranke na področju upravnega prava.

Kot sledi iz 79. člena ZVO-2, lahko izdelovalec okoljskega poročila pred začetkom postopka celovite presoje vplivov na okolje izvede vsebinjenje, s katerim podrobneje določi obseg informacij, podatkov in vsebine okoljskega poročila ter okoljske cilje in kazalce. Pri tem upošteva tudi to odločitev ministrstva, v kateri so opredeljene bistvene vsebine DPN (t.j. zgoraj navedene ugotovitve). Pripravljaivec plana predlog vsebinjenja posreduje ministrstvu in ga zaprosi za mnenje o ustreznosti izhodišč za pripravo okoljskega poročila.

Ker Ministrstvo za naravne vire in prostor svoji vlogi ni predložilo predloga vsebinjenja niti obrazloženih izhodišč za pripravo okoljskega poročila za DPN skladno s 5. členom Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05), ministrstvo s to delno odločbo zato ugotavlja samo obveznost izvedbe celovite presoje vplivov na okolje in presoje sprejemljivosti na varovana območja narave, o obsegu in natančnosti informacij, ki morajo biti vključene v okoljsko poročilo, pa se bo lahko opredelilo šele v nadaljevanju postopka celovite presoje vplivov na okolje.

V.
(Stroški)

Na podlagi 2a. alineje 1. odstavka 23. člena in 4. alineje 1. odstavka 24. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO) je izdaja te odločbe oproščena takse.

V skladu z določbami petega odstavka 213. člena v povezavi s 118. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20-ZIUOPDVE in 3/22-ZDeb) je bilo potrebno v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

S tem je odločba utemeljena.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo je možna pritožba na Vlado Republike Slovenije, v roku 15 dni po prejemu te odločbe. Pritožba se pošlje pisno na Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Langusova 4, Ljubljana, ali na gp.mope@gov.si.

Postopek vodila:

Katarina Celič
sekretarka

mag. Tanja Bolte
generalna direktorica Direktorata za okolje